

Europeiska
unionens råd

Bryssel den 24 februari 2016
(OR. en)

Interinstitutionellt ärende:
2013/0091 (COD)

14957/15
ADD 1

ENFOPOL 403
CSC 305
CODEC 1655

UTKAST TILL RÅDETS MOTIVERING

Ärende: Rådets ståndpunkt vid första behandlingen inför antagandet av
EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING om Europeiska
Unionens byrå för samarbete inom brottsbekämpning (Europol) och om
ersättande och upphävande av rådets beslut 2009/371/RIF, 2009/934/RIF,
2009/935/RIF, 2009/936/RIF och 2009/968/RIF
– Utkast till rådets motivering

I. INLEDNING

Den 27 mars 2013 överlämnade kommissionen ett förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om Europeiska unionens organ för samarbete och fortbildning inom brottsbekämpning (Europol) och om upphävande av beslut 2009/371/RIF och 2005/681/RIF¹.

Den 24 februari 2014 röstade Europaparlamentets plenarförsamling om ändringarna av kommissionens förslag, vilka återges i dok. 6745/1/14 REV 1, samt om mandatet att inleda förhandlingar med rådet.

Den 5–6 juni 2014 antog rådet (rättsliga och inrikes frågor) den allmänna riktlinje som återges i dok. 10033/14.

Samtidigt gav rådet ordförandeskapet mandat att inleda förhandlingar med Europaparlamentet i syfte att nå en överenskommelse vid första behandlingen om utkastet till förordning om Europol.

Tio trepartsmöten hölls under det italienska, det lettiska och det luxemburgska ordförandeskapet. Vid det tionde trepartsmötet den 26 november 2015 nåddes en slutgiltig kompromiss, och det utkast till förordning som utfärdades till följd av de interinstitutionella förhandlingarna och som återges i dok. 14679/15, överlämnades till Coreper samma dag.

Den 30 november 2015 röstade utskottet för medborgerliga fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor om utkastet till förordning så som det förelåg efter de interinstitutionella förhandlingarna och godkände det. Utskottets ordförande Claude MORAES sände en skrivelse till Corepers ordförande där han angav att han, om utkastet formellt skulle översändas till Europaparlamentet som rådets ståndpunkt vid första behandlingen om detta lagstiftningsförslag, skulle rekommendera utskottets ledamöter och därefter kammaren att godkänna rådets ståndpunkt vid första behandlingen utan ändringar vid parlamentets andra behandling, med förbehåll för granskning av båda institutionernas juristlingvister och anpassning av relevanta definitioner till dem som man kommit överens om i dataskyddsdirektivet.

¹ Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om Europeiska unionens organ för samarbete och fortbildning inom brottsbekämpning (Europol) och om upphävande av beslut 2009/371/RIF och 2005/681/RIF, 8229/13 – COM(2013) 173 final.

En politisk överenskommelse antogs av Coreper/rådet den 2 och 4 december 2015 avseende texten till Europolförordningen som återges i 14713/15.

Texten granskades därefter av juristlingvisterna.

II. SYFTE

Syftet med förslaget var att ersätta rådets beslut 2009/371/RIF om inrättande av Europol² med en ny förordning som grundar sig på artikel 88 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt som infördes genom Lissabonfördraget och bygga upp ett effektivare Europol med ökad ansvarighet och med en starkare ordning för personuppgiftsskydd, som kan ge medlemsstaterna bästa möjliga stöd i deras brottsbekämpande insatser.

III. ANALYS AV RÅDETS STÅNDPUNKT VID FÖRSTA BEHANDLINGEN

Flera inslag i förordningen krävde ingående diskussioner för att en överenskommelse skulle kunna nås, däribland parlamentarisk kontroll, utnämningen av Europols verkställande direktör, olika aspekter rörande behandling av uppgifter och uppgiftsskydd, enheten för anmälan av internetinnehåll samt Europols förbindelser med partner.

Styrning och interinstitutionell balans

Efter utdragna förhandlingar avspeglar texten till Europolförordningen den utökade roll som Europaparlamentet fått i den finjusterade interinstitutionella jämvikten mellan rådet, kommissionen och Europaparlamentet.

Europols verksamhet kommer att övervakas av en gemensam parlamentarisk kontrollgrupp som ska inrättas gemensamt av de nationella parlamenten och Europaparlamentets ansvariga utskott (artikel 51).

² Rådets beslut 2009/371/RIF av den 6 april 2009 om inrättande av Europeiska polisbyrå (Europol) EUT L 121, 15.5.2009, s. 37.

Den verkställande direktören ska utses av rådet från en slutlista som upprättas av en urvalskommitté som består av ledamöter som utsetts av medlemsstaterna samt en företrädare för kommissionen.

Den utvalda kandidaten kan bli ombedd att framträda inför det berörda utskottet i Europaparlamentet som ska avge ett icke bindande yttrande (artikel 54).

Personer vilkas åsikter kan vara av betydelse för diskussionen kan av styrelsen bjudas in till mötena som observatörer utan rösträtt, inklusive när så är lämpligt en företrädare för den gemensamma parlamentariska kontrollgruppen (artikel 14.4).

Vad gäller Europols förbindelser med partner och samarbetsavtal har slutligen rollerna utökats för både kommissionen (utvärdering av sådana avtal) och Europaparlamentet (artikel 25).

Dessa bestämmelser bidrar till Europols ökade öppenhet och ansvarighet, samtidigt som de på ett balanserat vis avspeglar rådets och Europaparlamentets ståndpunkter.

Enheten för anmälan av internetinnehåll

I efterdyningarna av terrordåden i Paris och på andra platser i början av 2015 utökades Europols verksamhet på området för bekämpning av radikal propaganda på internet i samband med att rådet bad Europol att utveckla sin kontaktpunkt *Check the Web* till en EU-enhet för anmälan av internetinnehåll. De relevanta bestämmelserna i rådets befintliga beslut 2009/371/RIF utgjorde den lämpliga rättsliga grunden för denna verksamhet.

Texten till den nya förordningen innehöll emellertid inga motsvarande bestämmelser för anmälan av internetinnehåll. Dessutom förbjöd det ursprungliga förslaget och rådets allmänna riktlinje uttryckligen Europol att överföra personuppgifter till privata parter, förutom i några fall som inte var förenliga med syftet med EU-enheten för anmälan av internetinnehåll.

För att Europol i framtiden ska kunna hantera anmälningar av internetinnehåll har texten till förordningen, efter utdragna diskussioner under de interinstitutionella förhandlingarna, ändrats på följande sätt:

– Ett nytt led (m) som tillför en konkret rättslig grund för anmälan av internetinnehåll har lagts till i artikel 4.1. Ett nytt skäl (38) ger dessutom en mer ingående kontext och förklaring till varför det är nödvändigt att Europol utför sådana uppgifter.

– Artikel 26.5 c ger Europol rätt att på mycket strikta villkor överföra personuppgifter som är allmänt tillgängliga till privata parter. Överföringen bör vara strikt nödvändig för utförandet av uppgiften i artikel 4.1 m, bör avse ett enskilt och specifikt fall och inga av de berörda registrerades grundläggande fri- eller rättigheter bör väga tyngre än det allmänintresse som nödvändiggör överföringen i det aktuella fallet.

– Slutligen får Europol som ett helt nytt inslag enligt artikel 26.3 nu erhålla personuppgifter direkt från en privat part, till följd av överföring i enlighet med artikel 26.5 c och i anslutning till sådana överföringar.

Behandling av uppgifter och uppgiftsskydd

Nuvarande beslut innehåller mycket stränga bestämmelser som endast ger Europol rätt att analysera information i filer i analysregistret. Det innebär att Europol inte kan korsanalysera filer i registret och därmed exempelvis inte identifiera länkar eller möjliga kopplingar mellan organiserad brottslighet och terrorism. Detta leder ofta till dubblering av uppgifter som är relevanta för flera olika filer i analysregistret.

Det nya systemet i förordningen³, som fått starkt stöd av rådet, representerar en begreppsmässigt annorlunda databehandlingsfunktion som, ur Europols perspektiv, speglar ett integrerat datahanteringskoncept. Det kommer att göra det möjligt för Europol att identifiera länkar och kopplingar mellan olika utredningar och upptäcka framväxande tendenser och mönster i den organiserade brottsligheten (utökad kapacitet för operativt stöd). Dubbleringar undviks eftersom uppgifter kan kontrolleras mot varandra (flexibilitet och rättssäkerhet). Ur tekniskt hänseende är den nuvarande strukturen hos Europols informationssystem fullt kompatibel med implementeringen av det nya systemet för databehandling. Eventuell anpassning av hanterings- och analysstruktur kan göras i ett senare skede utan att förordningen behöver anpassas ytterligare ("teknikneutralt" regelverk). Det är styrelsen som antar riktlinjer som närmare anger förfarandena för Europols behandling av information i enlighet med artikel 18, efter att ha hört Europeiska datatillsynsmannen.

³ Anges i kapitel IV (Behandling av uppgifter), Kapitel V (Förbindelser med partner), kapitel VI (Skyddsåtgärder för uppgifter) och kapitel VII (Rätt till omprövning och ansvarsbestämmelser).

Efter konstruktiva förhandlingar med Europaparlamentet har man enats om en stark ordning för personuppgiftsskydd. Denna ordning kommer dessutom att övervakas både internt (av uppgiftsskyddsombudet) och externt (av Europeiska datatillsynsmannen). I detta avseende stärks personuppgiftsskyddet bland annat genom stränga restriktioner om databehandling för särskilda kategorier registrerade personer, rapporter till Europeiska datatillsynsmannen om särskilda kategorier av uppgifter, strikt begränsning av syftet och en diversifierad ordning för åtkomst till uppgifter. Slutresultatet är ett system som gör det möjligt att bemöta de dataskyddsrelaterade farhågor som uttryckts, samtidigt som Europols effektivitet bibehålls.

Förordningen har i största möjliga utsträckning samordnats med uppgiftsskyddspaketet.

IV. SLUTSATS

Rådets ståndpunkt vid första behandlingen återspeglar den kompromiss som med kommissionens hjälp har uppnåtts i förhandlingarna mellan rådet och Europaparlamentet. När förordningen väl har antagits kommer den att ersätta det nuvarande beslutet och börja tillämpas den 1 maj 2017. Den nya ordningen kommer att ge Europol ett förbättrat system för databehandling och uppgiftsskydd samt större operativ flexibilitet.